

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVĽHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

Evidenčné číslo: 107007/B/2019/36100138883889668

**HODNOTENIE A OZNAČOVANIE
ENVIRONMENTÁLNE VHODNÝCH
PRODUKTOV NA SLOVENSKU -
PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA**

Bakalárska práca

**EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
PODNIKOVHOHOSPODÁRSKA FAKULTA
SO SÍDLOM V KOŠICIACH**

**HODNOTENIE A OZNAČOVANIE
ENVIRONMENTÁLNE VHODNÝCH
PRODUKTOV NA SLOVENSKU -
PRÍPADOVÁ ŠTÚDIA**

Bakalárska práca

Študijný program: Ekonomika a manažment podniku
Študijný odbor: 3.3.16 Ekonomika a manažment podniku
Školiace pracovisko: Katedra manažmentu
Vedúci záverečnej práce: Prof. h. c. prof. Ing. Milan Majerník, PhD.

Košice 2019

Petra Baloghová

Zadanie záverečnej práce (vo vytlačenej verzii nahradiť stranou z AIS-u).

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracovala samostatne a že som uviedla všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

(podpis študenta)

Pod'akovanie

Veľké pod'akovanie patrí mojej rodine a kamarátom, ktorí ma počas písania záverečnej práce veľmi podporovali. Moja najväčšia vďaka patrí predovšetkým môjmu školiteľovi, Prof. h. c. prof. Ing. Milanovi Majerníkovi, PhD., za jeho odbornú pomoc a čas, ktorý si vyhradil na potreby riešenia mojej bakalárskej práce.

ABSTRAKT

BALOGHOVÁ, Petra: Hodnotenie a označovanie environmentálne vhodných produktov na Slovensku – prípadová štúdia – Ekonomická univerzita v Bratislave. Podnikovohospodárska fakulta so sídlom v Košiciach; Katedra manažmentu PHF. – Vedúci záverečnej práce: Prof. h. c. prof. Ing. Milan Majerník, PhD. – Košice: PHF EU, 2019, počet strán 55.

Cieľom záverečnej práce je charakterizovať procesnosť a inštitucionálne zabezpečenie hodnotenia a označovania EVP na Slovensku, pripraviť dokumentáciu pre udelenie značky konkrétnemu komisiou posudzovanému produktu. Práca je rozdelená do 4. kapitol. Obsahuje 4 tabuľky a 2 prílohy. V prvej kapitole sa budeme venovať environmentálnemu hodnoteniu a označovaniu produktov v zahraničí na základe dostupnej zahraničnej literatúry, kde sa budeme zaoberať najmä vymedzením environmentálnych značiek vo svete. Taktiež si charakterizujeme environmentálne hodnotenie a označovanie produktov na Slovensku, kde sa zaoberáme najmä vymedzením základných pojmov ako je environmentálne vhodný produkt a Národný program označovania výrobkov na Slovensku. V druhej a tretej kapitole sa charakterizujú základné ciele bakalárskej práce a metodika. Štvrtá kapitola je zameraná na výsledky bakalárskej práce, kde využijeme „Informácia k vypracovaniu návrhu osobitných podmienok na aktualizovanú skupinu produktov „Betónové strašné krytiny“ na udelenie národnej environmentálnej značky „Environmentálne vhodný produkt“.

Kľúčové slová:

produkt, environment, hodnotenie, označovanie produktov, metodický postup

ABSTRACT

BALOGHOVÁ, Petra: Evaluation and Labeling of Environmentally Friendly Products in the Slovak Republic - Case Study – University of Economics in Bratislava. Faculty of Business Economics with seat in Košice; Department of management. – Supervisor: Prof. h. c. prof. Ing. Milan Majerník, PhD. – Košice: PHF EU, 2019, number of pages 55.

The aim of the final thesis is to characterize the process and institutional arrangements for the evaluation and labeling of the EVP in Slovakia, to prepare the documentation for the award of the brand to the specific product under consideration. The thesis is divided into 4 chapters. It contains 4 tables and 2 annexes. In the first chapter, we will deal with environmental assessment and labeling of products abroad based on available foreign literature, where we will focus mainly on defining environmental labels in the world. We also characterize environmental assessment and labeling of products in Slovakia, where we mainly deal with defining basic terms such as environmentally friendly product and National Product Labeling Program in Slovakia. The second and third chapter characterize the basic objectives of the bachelor thesis and methodology. The fourth chapter is focused on the results of the bachelor thesis, where we will use the "Information for the preparation of the proposal of special conditions for the updated group of products" Concrete Terrible Coverings "to grant the national environmental label" Environmentally Friendly Product".

Keywords:

product, environment, evaluation, product labeling, methodological procedure

OBSAH

Úvod	12
1 Environmentálne hodnotenie a označovanie produktov na Slovensku a v zahraničí.....	13
1.1 EU Ecolabel	14
1.1.1 Poplatky za udelenie a používanie environmentálnej značky EÚ	16
1.2 Forest Stewardship Council (FSC).....	16
1.3 Ekologicky šetrný výrobek.....	17
1.4 Green Crane Ukraine	18
1.5 Iné medzinárodné environmentálne značky vo svete	19
1.6 Environmentálne hodnotenie a označovanie produktov na Slovensku.....	23
1.6.1 Environmentálne vhodný produkt – EVP	23
1.6.2 Národný program označovania výrobkov na Slovensku.....	24
1.6.3 Kritéria na udelenie národnej environmentálnej značky	26
1.6.4 Poplatky za udelenie a používanie národnej environmentálnej značky	28
1.6.5 Produkty, ktorým môže byť udelená environmentálna značka	29
1.6.6 Produkty, ktorým nemôže byť udelená environmentálna značka	30
1.6.7 Typy environmentálneho označovania produktov vo všeobecnosti	30
1.6.8 Environmentálne označenie typu I.....	31
1.6.9 Environmentálne označovanie typu II.....	31
1.6.10 Environmentálne označovanie typu III.....	32
2 Cieľ práce	35
3 Metodika práce a metódy skúmania	36
4 Výsledky práce	37
4.1 Betónové strešné krytiny.....	37
4.2 Profíl trhu	37
4.3 Výroba betónovej strešnej krytiny	38
4.5 Postup riešenia aktualizácie skupiny produktov.....	39
4.6 Výsledok postupu aktualizácie osobitných podmienok na skupinu produktov „Betónové strešné krytiny“ na udelenie národnej environmentálnej značky.	40
4.6.1 Základné požiadavky	40
4.6.2 Špecifické požiadavky	40
4.6.3 Posudzovanie zhody.....	41
Všeobecné závery z posúdenia.....	42
Záver	43

Zoznam použitej literatúry	45
Prílohy.....	47

Zoznam ilustrácií a zoznam tabuliek

Zoznam ilustrácií

Obr. 1: Logo: Global Ecolabelling Network.....	13
Obr. 2: Logo: Environmentálna značka EÚ.....	15
Obr. 3: Logo: Forest Stewardship Council.....	17
Obr. 4: Logo: Ekologicky šetrný výrobek.....	18
Obr. 5: Logo: Green Crane.....	19
Obr. 6: Logo: Blauer Engel.....	19
Obr. 7: Logo: Nordic Swan Ecolabel.....	20
Obr. 8: Logo: Green Seal.....	21
Obr. 9: Logo: Choix Environnemental „Environmental Choice”.....	21
Obr. 10: Logo: Листок жизни.....	22
Obr. 11: Logo: environmentálne vhodný produkt.....	24

Zoznam tabuliek

Tab. 1: Poplatky za udelenie a používanie environmentálnej značky EÚ.....	16
Tab. 2: Poplatky za udelenie a používanie národnej environmentálnej značky.....	28
Tab. 3: Produkty, ktorým môže byť udelená environmentálna značka.....	29
Tab. 4: Produkty, ktorým nemôže byť udelená environmentálna značka.....	30

Zoznam skratiek a značiek

EIA - Environmental Impact Assessment

ŽP - Životné prostredie

GEN - Global Ecolabelling Network

EÚ - Európska únia

CO₂ - Oxid uhličitý

FSC - Forest Stewardship Council

USA - Spojené štáty americké

EVP - Environmentálne vhodný produkt

MŽP SR - Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

SAŽP - Slovenská agentúra životného prostredia

NPEHOV – Národný program environmentálneho hodnotenia a označovania výrobkov

SR - Slovenská republika

ISO - International Organization for Standardization

ES - Európske spoločenstvo

IČO - Identifikačné číslo organizácie

KDNEP - Komisia dobrovoľných nástrojov environmentálnej politiky

HaOEVP – Hodnotenie a označovanie environmentálne vhodných produktov

STN - Slovenské Technické Normy

EPD - Environmental Product Declaration

MDVaRR - Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky

Úvod

V dnešnej dobe sa stretávame s konceptom ochrany životného prostredia čoraz častejšie. S tým úzko súvisí aj označovanie a hodnotenie environmentálne vhodných produktov. Veľký dôraz sa kladie na environmentálne následky, ktoré daný produkt prináša. Aj to je jedným z dôvodov, prečo sme si túto tému bakalárskej práce vybrali. Je dôležité túto tematiku rozvíjať a zbierať nové poznatky.

Cieľom tejto práce je charakterizovať procesnosť a inštitucionálne zabezpečenie hodnotenia a označovania EVP na Slovensku. Je dôležité vysvetliť, že dodržiavanie týchto pravidiel pre získanie EVP je nutné. V bakalárskej práci tieto pravidlá vymedzíme. Cieľom práce je taktiež pripraviť dokumentáciu pre udelenie značky konkrétnemu komisiou posudzovanému produktu.

Bakalárska práca je rozdelená do štyroch kapitol. V prvej kapitole sa budeme venovať na základe teoretických východísk tematike environmentálneho hodnotenia a označovania produktov v zahraničí. Vďaka dostupnej zahraničnej literatúre sa budeme zaoberať najmä vymedzením environmentálnych značiek vo svete. Taktiež si charakterizujeme environmentálne hodnotenie a označovanie produktov na Slovensku, kde sa zaoberáme najmä vymedzením základných pojmov ako je environmentálne vhodný produkt a Národný program označovania výrobkov na Slovensku.

Druhá a tretia kapitola je zameraná na ciele a metodiku práce.

Záverečná časť je zameraná na prípravu dokumentácie pre udelenie značky konkrétnemu komisiou posudzovanému produktu.

1 Environmentálne hodnotenie a označovanie produktov na Slovensku a v zahraničí

Za posledné štyri desaťročia došlo k pozoruhodnému nárastu záujmu o otázky životného prostredia - udržateľnosti a lepšiemu riadeniu rozvoja v súlade so životným prostredím. S týmto rastom záujmu súviselo zavedenie novej legislatívy, vychádzajúcej z národných a medzinárodných zdrojov, ako je Európska komisia, ktorá sa snaží ovplyvniť vzťah medzi rozvojom a životným prostredím. Dôležitým príkladom je posudzovanie vplyvov pripravovaných činností na životné prostredie (EIA).¹

Značka sa udeľuje v rámci preukázania, že produkt spĺňa všetky vymedzené environmentálne kritéria, a to pod dohľadom príslušného orgánu ŽP štátu.

V roku 1944 bola založená nezisková asociácia ecolabellingových organizácií z celého sveta, ktorá sa nazýva Globálna sieť environmentálneho označovania výrobkov a služieb. V originálnom znení: „Global Ecolabelling Network“, v skratke GEN.



Obr. 1: Logo: Global Ecolabelling Network

Zroj: globalecolabelling.net

¹GLASSON, J., THERIVEL, R.: *Intorduction to evironmental impact assessment*. Routletge : London. [2019-01-6]. Dostupné na: <<https://www.taylorfrancis.com/books/9781134723126>>.

Táto organizácia vznikla za účelom získavania informácií ohľadom všetkých existujúcich programoch environmentálneho označovania a následného zjednotenia environmentálnych požiadaviek a postupov. Organizácia zastrešuje programy environmentálneho označovania Ameriky, Ázie, Európy, Oceánie a Austrálie. V súčasnosti ju tvorí 27 členov.²

Ďalším nástrojom environmentálneho manažérstva a udržateľného rozvoja je dnes celosvetovo koordinované a využívané Hodnotenie a označovanie environmentálne vhodných produktov – Ecolabel.

1.1 EU Ecolabel

Environmentálna značka EÚ bola založená v roku 1992 a je uznávaná v celej Európe a vo svete. Udeľuje sa výrobkom a službám spĺňajúcim vysoké environmentálne normy počas ich životného cyklu: od ťažby surovín, výroby, distribúcie a likvidácie. Environmentálna značka EÚ podporuje obehové hospodárstvo podporou výrobcov, aby počas výrobného procesu vyrábali menej odpadu a CO₂. Kritériá environmentálnej značky EÚ tiež podporujú spoločnosti, aby vyvíjali výrobky, ktoré sú odolné, ľahko sa opravujú a recyklujú.

Kritériá environmentálnej značky EÚ sa poskytujú pre organizácie, ktoré chcú znížiť svoj vplyv na životné prostredie a zaručiť účinnosť svojich environmentálnych opatrení prostredníctvom kontrol tretích strán, prísne usmernenia. Okrem toho sa mnohé organizácie obracajú na kritériá environmentálnej značky EÚ, ktoré slúžia ako usmernenie týkajúce sa ekologických osvedčených postupov pri vývoji ich produktových radov.³

Environmentálna značka EÚ nám pomáha identifikovať produkty a služby, ktoré majú počas životného cyklu znížený vplyv na životné prostredie, od ťažby surovín až po výrobu, používanie a likvidáciu. EU Ecolabel je uznávaná v celej Európe a je dobrovoľnou značkou, ktorá podporuje oblasť životného prostredia, ktorej možno dôverovať.

²*Environmentálne označovanie vo svete*. [online]. [2029-01-06]. Dostupné ja: <<http://www.sazp.sk/zivotne-prostredie/environmentalne-manazerstvo/environmentalne-oznacovanie-produktov/environmentalne-oznacovanie-vo-svete.html>>.

³*Ecolabel*. [online]. [2019-01-06]. Dostupné na: <<http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/>>.

System environmentálnej značky EÚ je záväzkom k environmentálnej udržateľnosti. Kritériá boli vyvinuté a odsúhlasené vedcami, mimovládnyimi organizáciami a zainteresovanými stranami.

Od surovín po výrobu, balenie, distribúciu a likvidáciu sú výrobky EÚ s environmentálnou značkou hodnotené nezávislými odborníkmi, aby sa zabezpečilo, že spĺňajú kritériá, ktoré znižujú ich vplyv na životné prostredie.⁴



Obr. 2: Logo: Environmentálna značka EÚ

Zdroj: europa.eu

Osvedčenie, ktoré potvrdzuje oprávnenie používať túto európsku environmentálnu značku získalo na Slovensku niekoľko spoločností. Medzi ne patrí spoločnosť SHP Harmanec a.s. a Ma Maison Residence Šulekova.

SHP Harmanec a.s. je prvou spoločnosťou, ktorej sa podarilo získať ocenenie – národnú environmentálnu značku Európsky kvet pre produkty KOKKEN COOP 8 x 72,

⁴Information and contacts. [online]. [2019-01.06]. Dostupné na: <
<http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/information-and-contacts.html>>.

Super silný 4 x 48 (kuchynské utierky z buničiny), SUPR SOFT 6 x 187 a TOILET COOP 16 x 170 (toaletný papier).⁵

1.1.1 Poplatky za udelenie a používanie environmentálnej značky EÚ

Tab. 1: Poplatky za udelenie a používanie environmentálnej značky EÚ

Environmentálne značka EÚ		
Žiadateľ	Poplatok za registráciu žiadostí	Ročný poplatok za používanie značky
Veľký podnikateľ	300€	500€
Malý a stredný podnikateľ a žiadateľ z rozvojovej krajiny		300€
Mikropodnikateľ		150€
Podnik registrovaný v schéme EMAS, resp. certifikovaný podľa 14001	-30%	Zníženia sa neuplatňujú
Podnik s certifikovaným systémom podľa ISO 14001	-15%	

1.2 Forest Stewardship Council (FSC)

Forest Stewardship Council, v skratke FSC je globálna nezisková organizácia, ktorá stanovuje normy pre zodpovedne spravovaný les ako z environmentálneho hľadiska, tak aj sociálneho. Organizácia bola založená v roku 1993. FSC poskytuje pre širokú verejnosť

⁵Prvé slovenské výrobky so značkou Európsky kvet. [online]. [2019-01-06]. Dostupné na: <<http://www.ekologika.sk/spravy/spravy/prve-slovenske-vyrobky-so-znackou-europsky-kvet.html>>.

internetové fórum, ktoré je využívané na diskusie, úvahy, analýzy ale aj riešenia na problémy súvisiace s hospodárením lesov. Vďaka FSC existuje systém certifikácie lesov, ktorý umožňuje identifikovať vhodné hospodárenie lesov. Tento systém obsahuje 10 princípov a 56 kritérií.⁶



Obr. 3: Logo: Forest Stewardship Council

Zdroj: fsc-uk.org

Logo FSC „tick tree“ sa používa na označovanie produktov, ktoré sú certifikované podľa systému FSC.

1.3 Ekologicky šetrný výrobek

Ekologicky šetrný výrobek je označenie výrobkov a služieb v Českej republike, ktoré sú v priebehu celého životného cyklu šetrnejšie ako k životnému prostrediu, tak aj k zdraviu spotrebiteľa.

Environmentálne označenie je štátom garantované potvrdenie, že výrobok prešiel prísnyimi testami preukazujúcimi splnenie kvalitatívnych a ekologických požiadaviek.⁷

⁶What is FSC?. [online]. [2019-01-09]. Dostupné na: <<https://ic.fsc.org/en/what-is-fsc>>.

⁷Co znamená Ekologicky šetrný výrobek? [online]. [2019-01-09]. Dostupné na: <<http://www.envic.cz/faq/co-znamená-ekologicky-setrny-vyrobek.htm>>.



Obr. 4: Logo: Ekologicky šetrný výrobek

Zdroj: letsbegreen.sk

1.4 Green Crane Ukraine

Green Crane je program environmentálneho označovania na Ukrajine, ktoré má viacero špecifikácií. Funguje na základe medzinárodných noriem a zásad. Je udeľovaná výrobkom s relatívne menším dopadom na životné prostredie v porovnaní s podobnými výrobkami počas celého ich životného cyklu, od ťažby a zberu materiálov na výrobu až po výrobu, distribúciu, používanie a spotrebu, likvidáciu a recykláciu.

Spoločnosť bola založená v roku 2002, Green Crane je jedinou ukrajinskou environmentálnou normou a certifikačnou značkou.

Program Green Crane bol úspešne auditovaný globálnou sieťou EcoLabelling Network (GEN) ako štandard ISO 14024 pre ekologické označovanie v roku 2004.⁸

⁸Green Crane: Ukraine. [online]. [2019-01-09]. Dostupné na: <
<http://www.ecolabelindex.com/ecolabel/green-crane-ukraine>>.



Obr. 5: Logo: Green Crane

Zdroj: ecolabel.org.ua/en

1.5 Iné medzinárodné environmentálne značky vo svete

Nemecko

Modrý anjel je ekoznačkou federálnej vlády Nemecka od roku 1978. Modrý anjel stanovuje vysoké štandardy pre ekologický dizajn výrobku a za posledných 40 rokov sa osvedčil ako spoľahlivý sprievodca pre udržateľnejšiu spotrebu.⁹



Obr. 6: Logo: Blauer Engel

Zdroj: umweltbundesamt.de

⁹Blaue Engel. [online]. [2019-01-10]. Dostupné na: <<https://www.blauer-engel.de/en/>>.

Štáty na severe, ako **Dánsko, Fínsko, Island, Nórsko a Švédsko** sa v roku 1989 dohodli zaviesť harmonizovaný severský systém environmentálneho označovania produktov. Táto značka nesie názov Nordic Swan Ecolabel.

Ekoznačka Nordic Swan pracuje na znížení environmentálneho vplyvu výroby a spotreby tovaru a uľahčuje spotrebiteľom a profesionálnym kupujúcim vybrať si environmentálne najlepší tovar a služby.¹⁰



Obr. 7: Logo: Nordic Swan Ecolabel

Zdroj: nordic-ecolabel.org

USA (North America)

Podobne ako štáty na severe, aj v Amerike sa zaviedol systém environmentálneho označovania produktov v roku 1989. USA sa riadi súkromným systémom organizácie s názvom Green Seal. Organizácia certifikovala tisíce produktov a služieb vo viac ako 450 kategóriách.

Green Seal je environmentálna značka, symbolizujúca transparentnosť, integritu a osvedčené environmentálne vodcovstvo. Vyvíja štandardy životného cyklu, ktoré dokazujú, že boli splnené prísne kritéria pre ľudské zdravie a taktiež znížený vplyv na životné prostredie.¹¹

¹⁰*The official ecolabel of the Nordic Countries.* [online]. [2019-01-10]. Dostupné na: <<https://www.nordic-ecolabel.org/the-nordic-swan-ecolabel/>>.

¹¹*What We Do.* [online]. [2019-01-10]. Dostupné na: <<https://www.greenseal.org/about/>>.



Obr. 8: Logo: Green Seal

Zdroj: greenseal.org

Kanada

Kanadský program „EcoLogo“, označovaný aj ako „environmentálna voľba“, pomáha spotrebiteľom identifikovať produkty a služby, ktoré uprednostňujú životné prostredie. EcoLogo je založené na štandarde ISO 14024 Medzinárodnej organizácie pre normalizáciu a je spravované spoločnosťou TerraChoice. V súčasnosti je certifikovaných viac ako 7 000 produktov, vrátane: farieb, izolácií, podláh, čistiacich prostriedkov, papiera, tkanív, elektriny, tlačiarenských farieb, kancelárskeho nábytku a vybavenia.¹²



Obr. 9: Logo: Choix Environnemental „Environmental Choice“

Zdroj: greenterrafirma.com

¹²Common environmental labels and claims in Canada. [online]. [2019-01-12]. Dostupné na: <<http://www.ic.gc.ca/eic/site/oca-bc.nsf/eng/ca02523.html>>.

Rusko

V Rusku svoju činnosť ekologická únia začala v roku 1991, ale história organizácie siaha do roku 1989, kedy vznikli environmentálne družstvá Saint-Petersburg. V roku 2001 bola ekologická únia transformovaná na neziskové partnerstvo. V tom istom roku bol vypracovaný program „Životné prostredie a človek“, ktorý začal s realizáciou mnohých významných environmentálnych projektov, ktoré prebiehajú dodnes.

Jedným z najrozšírenejších projektov Ekologickej únie je systém dobrovoľnej environmentálnej certifikácie „Листок жизни“. Ekoznačka „Листок жизни“, alebo v slovenskom preklade „Vitálny list“, ktorá hodnotí celý životný cyklus produktu od ťažby surovín až po využitie, je teraz uznávaná v Rusku aj v zahraničí.¹³



Obr. 10: Logo: Листок жизни

Zdroj: <http://ecounion.ru>

¹³ЭКОСЕРТИФИКАЦИЯ «ЛИСТОК ЖИЗНИ». [online]. [2019-01-12]. Dostupné na: <<http://ecounion.ru/listok-zhizni/o-programme/programma-listok-zhizni/>>.

1.6 Environmentálne hodnotenie a označovanie produktov na Slovensku

Jedným z najefektívnejších nástrojov environmentálnej politiky a úrovne environmentálneho manažérstva organizácie je označenie svojho produktu (výrobku a služby) značkou „environmentálne vhodný produkt – EVP“.

Problematika hodnotenia a označovania EVP je globálne koordinovaná s cieľom uľahčenia voľného pohybu produktov na trhoch, v rámci celého sveta, pri jedinom (národnom) preukazovaní zhody v environmentálnej kvalite produkcie. Značka informuje spotrebiteľov, že daný produkt je vo svojej výrobkovej skupine vo vzťahu k zložkám životného prostredia a zdraviu populácie najvhodnejší pri zohľadnení celého jeho životného cyklu.

1.6.1 Environmentálne vhodný produkt – EVP

Environmentálne vhodný produkt – EVP alebo vhodné synonymum Národná environmentálna značka je značka, ktorá sa udeľuje výrobkom alebo službám, ktoré spĺňajú vymedzené podmienky podľa MŽP SR.

Podľa zákona, ktorý definuje EVP: „Národná environmentálna značka pozostáva z dvoch sústredných kružníc, z ktorých vnútorná kružnica je v spodnej časti prerušená a ukončená vlnkou. Vo vnútri kružníc je štylizovaný obraz trojvršia s tromi trojuholníkmi a dvomi vlnkami, ktoré znázorňujú zložky životného prostredia a pôsobenie orgánov štátnej správy, priemyslu a obchodu v starostlivosti o životné prostredie. V hornej časti medzikružia je nápis „Environmentálne vhodný produkt“, v dolnej časti, namiesto 0000, je nadobúdateľ povinný uviesť identifikačné číslo výnosu ministerstva pre príslušnú skupinu výrobkov alebo podskupinu výrobkov.“¹⁴

¹⁴MINISTRESTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY: *Novelizované zákony s dôvodnými správami v úplnom znení č. 62/2002 – Nový zákon o environmentálnom označovaní výrobkov*. Slovenská republika : MK SR, 2002.



Obr. 11: Logo: environmentálne vhodný produkt

Zdroj: SAŽP

Skaláková vo svojej publikácii uvádza, že EVP je výrobok, ktorý v porovnaní s inými výrobkami, zaťažuje životné prostredie menej. Právna platná legislatíva vyžaduje, aby sa každý produkt riadil požiadavkami, ktoré z nej vyplývajú. Pri EVP vzniká predbežný predpoklad, že podmienky, ktoré právne predpisy vyžadujú budú splnené. V tejto problematike pre produkty, ktoré vo veľkej miere nezaťažujú životné prostredie alebo pri nich existuje len nízke riziko ohrozenia sa označenie nevyžaduje. Avšak pozornosť je vyžadovaná najmä na také produkty, ktoré majú nepriaznivý vplyv na životné prostredie. Ak takáto situácia nastane, je dôležité v rámci spotreby a jej udržateľnosti uprednostniť alternatívny produkt, pri ktorom je nepriaznivý dopad na životné prostredie výrazne minimalizovaný.¹⁵

1.6.2 Národný program označovania výrobkov na Slovensku

Na Slovensku predstavuje environmentálne označovanie produktov jeden z nástrojov environmentálnej politiky a využíva sa od roku 1997. V tomto roku minister

¹⁵SKALÁKOVÁ, J: *Pre environmentálne vhodné výrobky náročnejšie kritériá*. [online]. [2019-01-29] Dostupné na: <http://www.enviromagazin.sk/envirol_3/kriteria27.html>.

životného prostredia vyhlásil Národný program environmentálneho hodnotenia a označovania výrobkov (NPEHOV). Vďaka národnej schéme environmentálneho označovania Ministerstvo životného prostredia SR, konkrétne minister, udeľuje produktom a službám environmentálnu značku s názvom „Environmentálne vhodný produkt“, v skratke EVP. Avšak tieto produkty musia spĺňať prísne environmentálne kritéria, ktoré ministerstvo stanovilo v zmysle regulácie z úrovne EÚ.¹⁶

Kľúčovým systémovým cieľom NPEHOV je prevencia znečisťovania zložiek životného prostredia a podpora princípov udržateľnej spotreby cez udržateľnú produkciu.

Odvođené ďalšie ciele programu je možné charakterizovať nasledovne:

- intenzifikácia podpory výroby a spotreby produktov, ktorých celý životný cyklus je vhodnejší pre životné prostredie a odvođené zdravie populácie;
- prispievať k informovanosti spotrebiteľov a výrobcov z pohľadu environmentálnych vlastností produktov neobnoviteľnými prírodnými zdrojmi, vďaka zníženému čerpaniu;
- prespievať k znižovaniu, až úplnej eliminácii vplyvu rizikových faktorov na zložky životného prostredia.¹⁷

Významným aspektom národného programu hodnotenia a označovania sú taktiež základné princípy, medzi ktoré patrí:

- dobrovoľnosť prístupu k označovaniu;
- umožnenie podať žiadosť o značku EVP každému, subjektu bez ohľadu na jeho štátnu príslušnosť;
- nezávislosť procesu hodnotenia a označovania – „certifikácia produktov“;
- prehľadnosť a transparentnosť procesu hodnotenia a označovania;
- cez spotrebu účasť širokej verejnosti;
- identický prístup k domácim produktom, ako aj k produktom, ktoré boli dovezené zo zahraničia;

¹⁶MINISTRESTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA: *Environmentálne označovanie produktov*. [online]. [2019-02-03]. Dostupné na: <<http://www.minzp.sk/oblasti/zelene-obehove-hospodarstvo/ekoprodukty/>>.

¹⁷Národný program označovania výrobkov na Slovensku. [online]. [2019-02-03]. Dostupné na: <<http://seps.sk/zp/mzp/info/vyrobky.html>>.

- komplexná kompatibilita s technickými normami a právom (ISO štandardy, Nariadenia ES)
- špecifikácia vyhradených produktov, pre ktoré sú platné osobitné predpisy¹⁸

1.6.3 Kritéria na udelenie národnej environmentálnej značky

Národná environmentálna značka je udelená len tomu produktu, ktorý splní vymedzené podmienky na priznanie národnej environmentálnej značky. Výrobca, dovozca alebo predávajúci musí ministerstvu cez SAŽP predložiť žiadosť o udelenie národnej environmentálnej značky, alebo európskej environmentálnej značky „Európsky kvet“.

Táto možnosť vyplýva z členstva SR v EÚ.

Žiadosť musí obsahovať tieto údaje:

- identifikačné údaje žiadateľa – obchodné meno, sídlo, adresa, IČO;
- názov, charakteristiku a opis produktu, čas, miesto a jeho množstvo uvádzané na trh;
- údaje o produktovej skupine, do ktorej označený produkt patrí a taktiež aj údaje o tom, že spĺňa osobitné predpisy na udelenie národnej, resp. európskej environmentálnej značky.

Postup na udelenie národnej environmentálnej značky je inštitucionálne zabezpečený MŽPSR a SAŽP. Žiadosť vyžaduje potrebnú dokumentáciu k údajom, doklady na preukázanie skutočnosti a potvrdenie o zaplatení úhrady.¹⁹

V procese získavania značky je nevyhnutné realizovať tieto 3 základné kroky:

¹⁸MINISTRESTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA: *Environmentálne označovanie produktov*. [online]. [2019-02-03]. Dostupné na: <<http://www.minzp.sk/oblasti/zelene-obehove-hospodarstvo/ekoprodukty/>>.

¹⁹Zákon č. 217/2007 Z. Z. Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení zákona č. 587/2004 Z. z.

1. Príprava na proces hodnotenia:

Pod prípravou sa rozumie výber produktovej skupiny a prislúchajúce environmentálne kritéria. Zo zoznamu aktuálne platných skupín produktov, ktoré majú stanovené národné resp. európske environmentálne kritéria si výrobca, dovozca resp. predajca produktu vyberie skupinu, do ktorej spadá a o ktorú má v rámci programu záujem. Naštuduje si vymedzenie predmetnej skupiny, s dôrazom na zaradenie jeho produktu.

2. Podanie žiadosti príslušným orgánom:

Štandardný formulár žiadosti poskytuje výkonné pracovisko MŽPSR - SAŽP – Slovenská agentúra životného prostredia Odbor environmentálneho manažérstva a Bazilejského dohovoru. Žiadosť musí v prílohách obsahovať aj špecifickú dokumentáciu, ktorá je nevyhnutná pri nezávislom posudzovaní zhody produktu so stanovenými podmienkami a environmentálnymi kritériami.

3. Expertné posúdenie zhody vlastností produktu s kritériami:

Najneskôr do 2 mesiacov od doručenia žiadosti s prílohami o kompletnej dokumentácii SAŽP skontroluje žiadosť a jej kompletnosť a zistené výsledky kontroly oznámi žiadateľovi o udelenie značky. Prípadné skompletovanie požadovanej dokumentácie je nutné SAŽP doložiť do 6 mesiacov od oznámenia. Ak sa tak neudeje bude žiadosť o udelenie environmentálnej značky zamietnutá. V prípade ak je dokumentácia kompletná a bola preukázaná zhoda produktu so stanovenými kritériami, je žiadosť postúpená Komisii Dobrovoľných Nástrojov Environmentálnej Politiky (KDNEP) menovanej ministrom životného prostredia pre hodnotenie a označovanie EVP. Príslušný orgán po schválení správy o hodnotení produktu KDNEP pristupuje k opätovnému schvaľovaniu žiadosti. Uzatvorenie licenčnej zmluvy medzi držiteľom a príslušným orgánom MŽPSR oprávňuje žiadateľa používať environmentálnu značku pre príslušný produkt na obdobie 3 rokov. Po uplynutí tohto obdobia aj podaní novej žiadosti môže byť využívaná značka na ďalšie 3 roky.

V prílohe č. 2 sme vypracovali návrh na nový vizuál k trom základným krokom ku dosiahnutiu environmentálnej značky.

1.6.4 Poplatky za udelenie a používanie národnej environmentálnej značky

Podľa zákona č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov sú stanovené (s účinnosťou od 1. decembra 2012) nasledujúce poplatky za udelenie a používanie národnej environmentálnej značky „Environmentálne vhodný produkt“:

Tab. 2: Poplatky za udelenie a používanie národnej environmentálnej značky

Národná environmentálna značka EVP		
Žiadateľ	Poplatok za registráciu žiadostí	Ročný poplatok za používanie značky
Veľký podnikateľ	165€ (základný poplatok)	400€
Malý a stredný podnikateľ	- 15%	200€
Mikropodnikateľ		100€
Podnik registrovaný v schéme EMAS alebo certifikovaný podľa ISO 14001	- 15%	Zníženia sa neuplatňujú
Žiadateľ o opätovné udelenie značky	100€	Zníženia sa neuplatňujú

1.6.5 Produkty, ktorým môže byť udelená environmentálna značka

V rámci procesu HaOEVP na Slovensku bola značka EVP udelená už desiatkam produktov resp. ich skupinám. Príklady sú uvedené v Tab. 1.

Tab. 3: Produkty, ktorým môže byť udelená environmentálna značka

Určenie produktu pre:			
Domácnosť	Dom, Chalupa	Ubytovacie služby	Iné
<ul style="list-style-type: none"> • Baliaci papier a vlnitá lepenka • Tissue papier • Textilné podlahové krytiny • Textilné výrobky • Postel'né matrace • Mydlá a šampóny • Čistiace prostriedky • Pracie prostriedky • Drevený nábytok • Počítače • Televízory 	<ul style="list-style-type: none"> • Murovacie materiály • Betónové a strešné krytiny • Okná a vonkajšie dvere • Cement • Tuhé krytiny • Lepidlá a tmely • Nátery a laky • Drevené dosky • Tepelné čerpadlá • Tuhé ušľachtilé palivá • Svetelné zdroje 	<ul style="list-style-type: none"> • Turistické ubytovacie služby • Kempingové služby 	<ul style="list-style-type: none"> • Mazadlá • Potlačený papier • Novinový papier • Obuv • Zobrazovacie zariadenia • Sorpčné materiály • Plynové infražiarice • Biodegradovateľné plastové materiály • Drôtokamenné konštrukcie

1.6.6 Produkty, ktorým nemôže byť udelená environmentálna značka

Legislatívne sú vymedzené aj produkty ktorým nemôže byť udelená značka environmentálne vhodný, medzi ne patria produkty uvedené v Tab. 2:

Tab. 4: Produkty, ktorým nemôže byť udelená environmentálna značka

Produkty vylúčené z označovania	Dôvod
<ul style="list-style-type: none">• Lieky, farmaceutické a zdravotné pomôcky	pokusy na zvieratách pri ich vývoji
<ul style="list-style-type: none">• Potraviny a nápoje	Iné alternatívne značky
<ul style="list-style-type: none">• Výrobky, ktoré obsahujú chemické látky, ktoré sú škodlivé alebo zmesi látok, ktoré môžu byť klasifikované ako toxické, môžu predstavovať ohrozenie životného prostredia a toxické látky	toxické látky sú zakázané príslušnou legislatívou
<ul style="list-style-type: none">• Produkty, ktoré sú vyrobené technológiami, ktoré škodia životnému prostrediu a zdraviu človeku	rozpor s environmentálne vhodnými technológiami
<ul style="list-style-type: none">• Produkty, ktoré pre obchod na vnútornom trhu nepredstavujú významnejší objem predaja	vplyv na ŽP vychádzajúc z toho je zanedbateľný

1.6.7 Typy environmentálneho označovania produktov vo všeobecnosti

Ochrana životného prostredia je čoraz výraznejšia v štruktúre a stabilnom mechanizme riadenia podnikov organizácie a spoločností. Legislatíva sa rýchlo mení a z toho plynie hrozba ekonomických sankcií a straty imidžu, zároveň sa zvyšuje motivácia podniku k pozitívnym zmenám vo vzťahu k životnému prostrediu.²⁰

Každý produkt má určitý vplyv na zložky životného prostredia a zdravie obyvateľstva, či už ide o jeho výrobu, distribúciu, používanie až po jeho zneškodňovanie, teda v celom jeho životnom cykle.

²⁰MAJERNÍK, M. – CHOVANCOVÁ, J. – HODOLIČ, J.: *Environmentálne manažérske systémy*. Skalica: Stredoeurópska vysoká škola v Skalici, 2009. s. 98

Pri hodnotení a označovaní environmentálnej kvality produktov sa vo všeobecnosti používajú tri typy environmentálneho označovania, ktoré v konečnom dôsledku efektívne ovplyvňujú rozhodnutia environmentálne uvedomelých kupujúcich.

1.6.8 Environmentálne označenie typu I.

Environmentálne označovanie sa vo všeobecnosti chápe ako dobrovoľný nástroj environmentálnej (medzinárodnej, európskej, štátnej, podnikovej) politiky a na Slovensku sa realizuje posledných 23 rokov v podmienkach NPEHOV, ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 97 zo 6. Februára 1996. „Národný program bol vypracovaný na princípoch a zásadách nariadenia Rady č. 880/92/EEC o schéme environmentálneho označovania výrobkov Európskeho spoločenstva.”²¹

V rámci prijatia NPEHOV sa stanovili ciele, základné princípy, vymedzili sa pojmy a základné informácie o značke. NPEHOV, ako už bolo uvedené v predchádzajúcich podkapitolách je systém udeľovania environmentálnej značky, ktorý posudzuje zhody produktu s vopred stanovenými environmentálnymi kritériami nezávislou treťou stranou.

Tento typ environmentálneho označovania udeľuje právo na používanie environmentálnej značky produktom, ktoré splnili stanovené kritéria nariadené príslušným národným orgánom – ministerstvom ŽPSR.

1.6.9 Environmentálne označovanie typu II.

Norma STN 14021 definuje environmentálne označovanie typu II ako: „environmentálne tvrdenie výrobcov, dovozcov, distribútorov, maloobchodníkov alebo

²¹RUSKO, M. – KUCHARIKOVÁ, E.: *Environmentálne označovanie produktov typ I, typ II a typ III* [online] [2019-02-28] <[khttp://mazp2007.emap.sk/doc/a_20%20Rusko%20-%20Kucharikova.pdf](http://mazp2007.emap.sk/doc/a_20%20Rusko%20-%20Kucharikova.pdf)>.

akýchkoľvek ďalších osôb, ktoré by pravdepodobne mohli mať z takéhoto tvrdenia prospech, ktoré je vydané bez „certifikácie“ treťou nezávislou stranou“²²

Tento typ označovania je vydaním resp. vyhlásením vlastného environmentálneho tvrdenia organizácie, resp. subjektu, ktoré má za úlohu upútať verejnosť, ale predovšetkým zákazníkov – odobrateľov a spotrebiteľov, tým, že sa zdôraznia pozitívne, ale expertne neoverené aspekty produktu z hľadiska jeho vplyvu na životné prostredie.²³

Medzi princípy a hlavné zásady environmentálneho označovania typu II patrí:

- prehlásenie výrobcu musí byť nezavádzajúce a formulované presne;
- prehlásenie musí byť štatutárne overené a dokumentačne doložené;
- vo formulovanom prehlásení musia byť používané iba tolerantné súvislosti;
- súčasťou prehlásenia musí byť dobrá špecifikácia a kvalifikácia k environmentálnemu zlepšeniu;
- vyhlasovateľ musí byť dokumentačne zodpovedný za vyhodnotenie údajov, ktoré sú potrebné pre overenie vlastného environmentálneho tvrdenia.²⁴

V zásade sa dá povedať, že sa jedná o dobrovoľný environmentálny informačný nástroj, pri ktorom nie je striktné vyžadovaná vonkajšia súčinnosť a ani jeho preventívne pôsobenie. Môže ho používať akákoľvek organizácia, pretože použitie je univerzálne. Podľa normy STN 14021 sa vzťahuje k produktu a súčastiam výrobku, napríklad obalu.

1.6.10 Environmentálne označovanie typu III.

Norma STN ISO/TR 14025 charakterizuje environmentálne označenie typu III. ako: „kvantifikované environmentálne údaje o výrobku s dopredu stanovenými kategóriami parametrov založených na súbore noriem ISO 14040, ale nevylučujúcich

²²REMTOVÁ, K.: *Dobrovoľné environmentální aktivity – Orientační příručka pro podniky*. [online]. [2019-02-28]. Dostupné na: <[http://enviros.cz/.../vyzkum_podpory_USV/vystupy/prirucka_pro_podniky/Prirucka_pro_podniky_USV .pdf](http://enviros.cz/.../vyzkum_podpory_USV/vystupy/prirucka_pro_podniky/Prirucka_pro_podniky_USV.pdf)>.

²³HODOLIČ, J. a spol.: *Sistemi za upravljanje zaštitom životne sredine*. Univerzitet u Novom Sadu Fakultet tehničkih nauka : Novi Sad, 2013. s. 123

²⁴RUSKO, M. – KUCHARIKOVÁ, E.: *Environmentálne označovanie produktov typ I, typ II a typ III* [online] [2019-02-28] <http://mazp2007.emap.sk/doc/a_20%20Rusko%20-%20Kucharikova.pdf>.

doplnkové environmentálne informácie poskytované v rámci programu environmentálnych prehlásení typu III²⁵

Podstata tohto označovania spočíva vo zverejnení merateľných informácií o vplyve produktu na životné prostredie v priebehu jeho celého životného cyklu. Takéto informácie sa získavajú prostredníctvom metódy analýzy životného cyklu produktu LCA, ktorá je normalizovaná súborom noriem STN EN ISO 14040-49 a môžu byť doplnené ďalšími údajmi, ktoré sa považujú za environmentálne dôležité. Avšak podľa STN ISO/TR 14025 by nemali byť uvedené také informácie a inštrukcie o bezpečnosti, ktoré nemajú vzťah k environmentálnemu prejavu pôsobenia výrobku.

Medzi hlavné zásady typu III. patria:

- Prehlásenie EPD (Environmental Product Declaration) musí byť presné a nezavádzajúce;
- prehlásenie musí byť overené a doložené nezávislou, odbornou a akreditovanou inštitúciou;
- prehlásenie sa musí týkať iba určitého výrobku a musí byť používané iba v určitých súvislostiach;
- prehlásenie je spracované vo všetkých fázach životného cyklu výrobku;
- prehlásenie EPD (Environmental Product Declaration) predchádza spracovanej LCA štúdie výrobku, ktorá sa riadi normou ISO rady 14 040;
- základ prehlásenia tvorí informácia o materiálovom a súčiastkovom zložení hodnoteného výrobku.²⁶

Environmentálne označovanie typu III. Predstavuje označenie, v ktorom sa nachádzajú informácie v písanej podobe s kvalifikovanými údajmi o environmentálnej

²⁵ REMTOVÁ, K.: *Dobrovolné environmentální aktivity – Orientační příručka pro podniky*. [online]. [2019-02-28]. Dostupné na: [http://enviros.cz/.../vyzkum_podpory_USV/vystupy/prirucka_pro_podniky/Prirucka_pro_podniky_USV .pdf](http://enviros.cz/.../vyzkum_podpory_USV/vystupy/prirucka_pro_podniky/Prirucka_pro_podniky_USV.pdf).

²⁶ BELLMAN, I.: *Environmentálne značení – pomoc prumyslu*. – s.6 [online]. [2019-02-28]. Dostupné na: https://www.businessinfo.cz/app/error/404?REDIRECT_URL=%2Fcz%2Fclanek%2Foznacovani-zbozi%2Fenvironmentalni-znaceni-pomoc-prumyslu%2F1001141%2F42164%2F%3F.

zátěži výroby na jednotku výrobku alebo vo forme štítkov s číselným a grafickým vyjadrením tejto zátěže.

2 Cieľ práce

Hlavným cieľom bakalárskej práce s názvom *Hodnotenie a označovanie environmentálne vhodných produktov na Slovensku – prípadová štúdia* je na základe teoretických východísk charakterizovať procesnosť a inštitucionálne zabezpečenie hodnotenia a označovania EVP na Slovensku a taktiež na základe vlastného výskumu pripraviť dokumentáciu pre udelenie značky konkrétnemu KDNEP posudzovanému produktu.

K splneniu hlavného cieľa sme si vymedzili aj niekoľko parciálnych cieľov:

1. Dôsledná analýza a štúdium domácej a zahraničnej literatúry, z ktorej vychádzajú teoretické východiská.
2. S prvým cieľom úzko súvisí aj charakteristika základných pojmov, s ktorými budeme pracovať. Naša práca sa venuje predovšetkým environmentálnym produktom s dôrazom na ich hodnotenie a označovanie. Preto si vymedzíme základné pojmy a zásady, ktoré je nutné absolvovať pre udelenie značky a procesne zabezpečenie posudzovania.
3. Analýza a syntéza podkladov a informácií k vypracovaniu prípadovej štúdie posudzovaného produktu - „Betónové strešné krytiny“
4. Vypracovanie vlastných odporúčaní a návrhov k hodnoteniu a označovanie EVP pre budúcu podnikateľskú aktivitu a pôsobenie na domácom trhu

3 Metodika práce a metody skúmania

Bakalárska práca je zameraná na hodnotenie a označovanie environmentálne vhodných produktov vo všeobecnosti a aplikácie pre nami vybranú skupinu „Betónové strešné krytiny“.

Riešenie bakalárskej práce predchádzalo podrobné štúdium dostupných literárnych zdrojov a interných materiálov. Pracovali sme prevažne s vedecko-odbornými publikáciami, ktoré tvorili a rozširovali poznatkovú bázu riešenej problematiky. Vychádzali sme zo štúdia odbornej domácej, ale aj zahraničnej literatúry. Vzhľadom na pomerne obmedzený počet knižných literárnych zdrojov sme našli a použili aj mnoho elektronických zdrojov zo zahraničia.

Teoretickú časť práce sme vytvorili pomocou využívania základných logických metód a myšlienkových operácií. V teoretickej časti to boli predovšetkým syntéza, analýza, komparácia, indukcia a dedukcia.

V druhej časti bakalárskej práce sme aplikovali rozpracované teoretické a metodické poznatky na hodnotenie a označovanie konkrétneho aktuálne posudzovaného produktu v KDNEP pri MŽPSR. Využili sme aktuálny dokument „Informácia k vypracovaniu návrhu osobitných podmienok na aktualizovanú skupinu produktov „Betónové strešné krytiny“ na udelenie národnej environmentálnej značky „Environmentálne vhodný produkt“. Dôsledná analýza dokumentácie vyústila do návrhu na opätovné udelenie značky ministerstvom ŽPSR. Bakalárska práca pripravila podklady pre profesionálne pripomienkovanie prof. Majerníkom, členom KDNEP.

4 Výsledky práce

V tejto časti bakalárskej práce aplikujeme teoreticko-metodické poznatky formou prípadovej štúdie na hodnotenie a environmentálne označovanie. Využijeme konkrétnu dokumentáciu „Informácia k vypracovaniu návrhu osobitných podmienok na aktualizovanú skupinu produktov „Betónové strašné krytiny“ na udelenie národnej environmentálnej značky „Environmentálne vhodný produkt“. Ako potenciálne environmentálne vhodný produkt sme si teda vybrali betónové strešné krytiny na udelenie národnej environmentálnej značky. Riešenie spočívalo v posúdení kvality dokumentácie a komplexnosti samotného procesu posudzovania.

4.1 Betónové strešné krytiny

V oblasti stavebníctva v dnešnej dobe betón predstavuje naozaj veľmi dôležitý konštrukčný prvok. Betón, ako materiál sa začal vyvíjať natoľko, že prenikol aj do oblasti strašných krytín. Od svojho vzniku sa výrazne zdokonalili nie len výrobné technológie, ale aj fyzikálne vlastnosti krytiny. Pri výrobe prvých betónových škridiel sa prvýkrát kladne prejavila nízka energetická náročnosť výroby, pretože betón samotný tvrdne. Betónová škridla predstavuje prijateľné riešenie v rámci ceny, ktoré sa môže využiť pri pokrytí tak ako nových, tak aj rekonštruovaných stavieb. Zákazník má na výber rôzne tvary, veľkosti, farby a povrchové úpravy podľa vlastného výberu a vhodnosti.

4.2 Profil trhu

Na slovenskom trhu sú zastúpené produkty príslušnej skupiny produktov, ktoré pochádzajú z domácej produkcie, ale aj zahraničnej.

V Slovenskej republike zabezpečujú výrobu a dovoz napr. títo výrobcovia:

- **BRAMAC** – je závod na výrobu strašných krytín v Ivanke pri Nitre, je vybavený najmodernejšou technológiou a do prevádzky bol uvedený už v roku 1997. Spoločnosť ponúka kompletný strešný systém od strešných škridiel rôznych tvarov až po izolácie a odkvapové systémy.
- **MEDITERRAN** – firma bola založená a sídli vo Vlčanoch. Produkuje betónovú strešnú krytinu zo základného materiálu, ktorý je farbený a prešiel dvojitou

akrylátovou povrchovou úpravou. Táto metóda zaručuje trvalé farebné vlastnosti škridly.

- **NELSKAMP** – patrí medzi najväčších výrobcov strešných krytín v Európe. Spoločnosť bola založená v Nemecku. Vo svojich závodoch produkuje pálenú, betónovú ale aj ekologickú strešnú krytinu. Na povrchovú úpravu sa používajú na mieru šité polyméry, ktoré majú zabezpečiť dlhú trvácnosť povrchu a dobrú priliehavosť k podkladu. Polyméry sú odolné voči UV žiareniu a sú pevné.
- **CREATON** – je taktiež spoločnosť z Nemecka, ktorá má v ponuke betónové škridle. Ich projekty sú zamerané predovšetkým na výskum celého životného cyklu produktu. Vďaka tomu sa má obmedziť používanie prírodných nerastných zdrojov a podporiť recyklácia produktov, ktoré majú byť nahradené.

4.3 Výroba betónovej strešnej krytiny

Betónová krytina môže byť zhotovená razením alebo ťahaním.

Výroba betónovej strešnej krytiny sa skladá z štyroch hlavných zložiek.

1. **Kamenivo** – súčasti betónu, ktoré obsahujú drvené alebo nedrvené prírodné/umelé minerálne materiály s rozmermi a tvarmi vhodnými na výrobu betónu
2. **Prísady a prímеси do betónu** – prísady sa pridávajú do čerstvej betónovej zmesi počas miešania jednorazovo alebo postupne predpísaným spôsobom v malom množstve v pomere k hmotnosti betónu. Prísady sú použité na úpravu čerstvého alebo zatvrdnutého betónu. Prímеси do betónu je prášková anorganická zložka a používa sa na zlepšenie určitých vlastností alebo na dosiahnutie špeciálnych vlastností.
3. **Farbivo** - pigment, vďaka ktorému sa dosiahne požadovaná farebnosť, najčastejšie oxidy železa.
4. **Cement** – jemne mleté hydraulické spojivo, ktorý obsahuje účinné zlúčeniny. Po zmiešaní s vodou sa vytvára kaša, ktorá tuhne a tvrdne v dôsledku hydratačných reakcií a procesov. Po zatvrdnutí si udržiava svoju pevnosť a stálosť aj pod vodou.

Medzi základné vlastnosti betónovej strešnej krytiny môžeme zaradiť:

- vodný súčiniteľ;
- funkčná spôsobilosť – schopnosť produktu spoľahlivo plniť účel použitia, na ktorý bol určený, ak je používaný predpísaným spôsobom;
- nasiakavosť – maximálne množstvo kvapaliny, ktoré je schopné látka prijať pri úplnom ponorení do vody;
- únosnosť – schopnosť strešnej krytiny znášať zaťaženie bez poškodenia;
- mrazuvzdornosť – schopnosť odolávať teplotným zmenám.

Betón je umelý kompozitný stavebný materiál. Zmiešaním cementu s vodou sa vytvorí chemická reakcia – hydratácia. Výsledkom je zatvrdnutá cementová kaša, ktorá je stála vo vzduchu aj vo vode. Voda, ktorá sa pri výrobe betónu používa sa nazýva zámesová voda. Obvyklé zastúpenie základných zložiek v betóne je cca 15% hm. cementu a 75 % hm. kameniva. Množstvo zámesovej vody sa pohybuje v intervale od 0,45 až po 0,70. Životnosť a odolnosť proti poveternostným vplyvom zaručuje krytine dvojnásobný akrylátový postrek.

4.5 Postup riešenia aktualizácie skupiny produktov

V zmysle § 5 ods. 7 zákona č. 468/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov bola vykonaná druhá aktualizácia environmentálnych kritérií pre skupinu produktov „Betónových strešných krytín“ uvedených v Oznámení MŽP SR č. 2/16. V rámci aktualizácie osobitných podmienok bol oslovený k spolupráci technický expert - STU Bratislava FCHPT, ústav anorganickej chémie, technológie a materiálov, Oddelenie anorganických materiálov.

Aktualizácia predmetnej skupiny produktov sa týkala:

- a) Revízie súvisiacich právnych a technických predpisov vzťahujúcich sa na predmetnú skupinu produktov;
- b) Overenia relevantnosti príslušných technických noriem pri posudzovaní zhody produktu so špecifickými kritériami;

- c) Prehodnotenie úrovne nastavenia jednotlivých environmentálnych kritérií v spolupráci s technickým expertom.

4.6 Výsledok postupu aktualizácie osobitných podmienok na skupinu produktov „Betónové strešné krytiny“ na udelenie národnej environmentálnej značky.

Na základe posúdenia súčasných definícií skupiny produktov technický expert odporúča ponechať definície skupiny produktov bez zmeny, čo je možné považovať za správne.

4.6.1 Základné požiadavky

V rámci aktualizácie základných požiadaviek sa preverila platnosť všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany zdravia ľudí, ochrany spotrebiteľa, bezpečnosti a relevantných predpisov týkajúcich sa ochrany a starostlivosti o životné prostredie. Počas platnosti pôvodných osobitných podmienok došlo k novelizácii niekoľkých právnych predpisov. Príslušné boli upravené nasledovne:

- vyhláška MDVaRR SR č. 162/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam skupín stavebných výrobkov a systémy posudzovania parametrov v znení vyhlášky MDVaRR SR č. 177/2016 Z.z.
- zákon č. 133/2013 Z. z. o stavebných výrobkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 91/2016 Z. z. a zákona č. 177/2018
- zákon č. 79/2015 6. Z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy.

4.6.2 Špecifické požiadavky

Špecifické požiadavky stanovené pre danú skupinu produktov sú zamerané na:

- spotrebu energie pri výrobe produktu;
- stanovenie triedy reakcie na oheň;

- stanovenie hodnoty spalného tepla;
- obsah ťažkých kovov v použitých farbách;
- náhradu cementu prímiesami, čím sa sleduje šetrenie vstupnej suroviny a zároveň sa využíva odpad (druhotná surovina), ktorý nesmie obsahovať látky, ktoré sú nebezpečné a ktoré by sa za iných okolností skládkoval;
- oblasť odpadového hospodárstva;
- druh používaných obalových prostriedkov.

V rámci aktualizácie špecifických požiadaviek bola technickým expertom správne upravená pôvodná požiadavka na obsah a vlastnosti popolčeka použitého pri výrobe strešných krytín na požiadavku na obsah a vlastnosti prímiesi použitej pri výrobe strešných krytín. Príslušná špecifická požiadavka (4.2) bola upravená nasledovne:

„Pri výrobe betónových strešných krytín musí byť minimálne 5 % cementu nahradených prímiesou typu II, ktorá nesmie obsahovať nebezpečné látky, pričom musí byť zachovaná kvalita finálneho produktu v zmysle požiadaviek príslušného právneho predpisu (zákon č. 133/2013 Z. z. o stavebných výrobkoch a o zmene o doplnení niektorých zákonov).“

Ostatné pôvodne stanovené špecifické požiadavky zostali v nezmenenej forme.

4.6.3 Posudzovanie zhody

Preukázanie zhody so špecifickými požiadavkami týkajúcimi sa technológie výroby žiadateľ preukazuje vyhláseniami, ako aj príslušnou technickou dokumentáciou. Preukázanie zhody so špecifickými požiadavkami týkajúcimi sa koncového produktu žiadateľ dokladuje protokolmi o skúškach vydanými, alebo potvrdenými autorizovanou alebo akreditovanou osobou. Meranie a skúšanie predpísaných parametrov pre danú skupinu produktov zabezpečuje príslušný technický expert – Technický skúšobný ústav stavebný, n. Bratislava, ktorý vykonáva posudzovanie zhody výrobkov podľa zákona č. 133/2013 Z. z. o stavebných výrobkoch a o zmene doplnení niektorých zákonov.

Všeobecné závery z posúdenia

Betónová strešná krytina predstavuje jednu z najdôležitejších konštrukcií stavby, ktorá plní množstvo funkcií. Pri jej výbere zohľadňujeme celý rad parametrov, predovšetkým sklon strechy, konkrétne klimatické podmienky v mieste stavby, požiadavky na mechanickú, chemickú a požiarnu odolnosť. Nemenej dôležité sú aj estetické kritériá, nároky na druh a farebnosť strešnej krytiny, ktorá výrazne ovplyvňuje začlenenie stavby do okolitého prostredia i dodržanie určitého štýlu stavby.

Zvýšený dôraz sa kladie na zachovanie všetkých funkčných vlastností ako sú nasiakavosť, mrazuvzdornosť, životnosť, tvarová a rozmerová stabilita, povrchová úprava a odolnosť proti poveternostným vplyvom.

Predmetnú skupinu produktov navrhujeme aj naďalej ponechať v národnom systéme environmentálneho označovania v aktualizovanej forme z nasledujúcich dôvodov:

- nadväzne na špecifické požiadavky, ktoré sa v tejto skupine produktov uvádzajú v rámci hodnotenia technológie a koncových produktov, preferovať tie produkty, ktoré budú vyrobené technológiou, ktorá bude významnou mierou znižovať vplyv produktov počas ich výroby, používania a zneškodňovania na životné prostredie;
- na predmetnú skupinu produktov neboli doteraz stanovené environmentálne požiadavky v schéme environmentálneho označovania Európskej únie, na medzinárodnej úrovni, ako aj na úrovni iných národných schém.

Návrh revidovaných osobitných podmienok na skupinu produktov „Betónové strešné krytiny“ sa uvádza v ďalšej praktickej časti bakalárskej práce v prílohe č. 1.

Záver

Environmentálne označovanie a hodnotenie produktov je v dnešnej dobe nevyhnutnosťou vo väzbe na udržateľnú spotrebu a udržateľnú produkciu. Väčšina štátov má svoju ekoznačku, ktorú žiadatelia môžu na základe určitých globálne koordinovaných kritérií získať. Vďaka značke „Environmentálne vhodný produkt“ je spotrebiteľ ihneď informovaný o ekologickej kvalite daného produktu v celom jeho životnom cykle. Taktiež, ak produkt má toto označenie je hneď zrejmé, že sa jedná o produkt s pozitívnym prístupom k environmentálnym aspektom, vplyvom a rizikám.

Riešenie bakalárskej práce môže byť príspevkom k aktuálnej informačnej kampani „Environmentálne označovanie produktov“, pripravovanej z úrovne KDNEP na MŽPSR. Hlavným cieľom tejto kampane je Environmentálne označovanie produktov, pričom sa kladie dôraz na zvýšenie povedomia o environmentálnom označovaní produktov u širokej verejnosti na Slovensku. Taktiež sa vďaka informačnej kampani priblíži environmentálne označovanie produktov ako dobrovoľný nástroj environmentálnej politiky na ochranu životného prostredia, ktorý je potrebný na vymedzenie štandardov kvality produktov.

Cieľom bakalárskej práce bolo na základe teoreticko-metodických východísk charakterizovať procesnosť a inštitucionálne zabezpečenie hodnotenia a označovania EVP na Slovensku a taktiež na základe vlastného výskumu pripraviť podkladovú dokumentáciu pre udelenie značky konkrétnemu aktuálne KDNEP posudzovanému produktu.

Rozpracované teoreticko-metodické aspekty hodnotenia a označovania EVP sme aplikovali formou prípadovej štúdie na konkrétny dokument „Informácia k vypracovaniu návrhu osobitných podmienok na aktualizovanú skupinu produktov „Betónové strašné krytiny“ na udelenie národnej environmentálnej značky „Environmentálne vhodný produkt“.

Zoznam použitej literatúry

1. BELLMAN, I.: *Environmentálne značení – pomoc prùmislú*. [online]. [2019-02-28]. Dostupné na: <https://www.businessinfo.cz/app/error/404?REDIRECT_URL=%2Fcz%2Fclanek%2Foznacovani-+zbozi%2Fenvironmentalni-znaceni-pomoc-prumyslu%2F1001141%2F42164%2F%3F>.
2. *Bllae Engel*. [online]. [2019-01-10]. Dostupné na: <<https://www.blauer-engel.de/en/>>.
3. *Common environmental labels and claims in Canada*. [online]. [2019-01-12]. Dostupné na: <<http://www.ic.gc.ca/eic/site/oca-bc.nsf/eng/ca02523.html>>.
4. *Co znamená Ekologicky šetrný výrobek?* [online]. [2019-01-09]. Dostupné na: <<http://www.envic.cz/faq/co-znamenata-ekologicky-setrny-vyrobek.htm>>.
5. *Ecolabel*. [online]. [2019-01-06]. Dostupné na: <<http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/>>.
6. *Environemntálne označovanie vo svete*. [online]. [2029-01-06]. Dostupné ja: <<http://www.sazp.sk/zivotne-prostredie/environmentalne-manazerstvo/environmentalne-oznacovanie-produktov/environmentalne-oznacovanie-vo-svete.html>>.
7. GLASSON, J., THERIVEL, R.: *Intorduction to evironmental impact assessment*. Routletge : London. [2019-01-6]. Dostupné na: <<https://www.taylorfrancis.com/books/9781134723126>>.
8. *Green Crane: Ukraine*. [online]. [2019-01-09]. Dostupné na: <<http://www.ecolabelindex.com/ecolabel/green-crane-ukraine>>.
9. HODOLIČ, J. a spol.: *Sistemi za upravljanje zaštitom životne sredine*. Univerzitet u Novom Sadu Fakultet tehničkih nauka : Novi Sad, 2013. 263 s. ISBN 978-86-7892-469-9
10. Interná dokumentácia : Informácia k vypracovaniu návrhu osobitných podmienok na aktualizovanú skupinu produktov „Betónové strašné krytiny“ na udelenie národnej environmentálnej značky „Environmentálne vhodný produkt“. SAŽP : 2019.
11. *Information and contacts*. [online]. [2019-01.06]. Dostupné na: <<http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/information-and-contacts.html>>.
12. MAJERNÍK, M. – CHOVANCOVÁ, J. – HODOLIČ, J. 2009. *Environmentálne manažérske systémy*. Skalica: Stredoeurópska vysoká škola v Skalici, 2009. 160 s. ISBN 978-80-89391-05-9

13. MINISTRESTVO KULTÚRY SLOVENSKEJ REPUBLIKY: *Novelizované zákony s dôvodnými správami v úplnom znení č. 62/2002 – Nový zákon o environmentálnom označovaní výrobkov*. Slovenská republika : MK SR, 2002.
14. MINISTRESTVO ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA: *Environmentálne označovanie produktov*. [online]. [2019-02-03]. Dostupné na: <<http://www.minzp.sk/oblasti/zelene-obehove-hospodarstvo/ekoprodukty/>>.
15. *Národný program označovania výrobkov na Slovensku*. [online]. [2019-02-03]. Dostupné na: <<http://seps.sk/zp/mzp/info/vyrobky.html>>.
16. *Prvé slovenské výrobky so značkou Európsky kvet*. [online]. [2019-01-06]. Dostupné na: <<http://www.ekologika.sk/spravy/spravy/prve-slovenske-vyrobky-so-znackou-europsky-kvet.html>>.
17. REMTOVÁ, K.: *Dobrovolné environmentální aktivity – Orientační příručka pro podniky*. [online]. [2019-02-28]. Dostupné na: <[http://enviros.cz/.../vyzkum_podpory_USV/vystupy/prirucka_pro_podniky/Prirucka_pro_podniky_USV .pdf](http://enviros.cz/.../vyzkum_podpory_USV/vystupy/prirucka_pro_podniky/Prirucka_pro_podniky_USV.pdf)>.
18. RUSKO, M. – KUCHARIKOVÁ, E.: *Environmentálne označovanie produktov typ I, typ II a typ III* [online] [2019-02-28] <http://mazp2007.emap.sk/doc/a_20%20rusko%20-%20kucharikova.pdf>.
19. SKALÁKOVÁ, J: *Pre environmentálne vhodné výrobky náročnejšie kritériá*. [online]. [2019-01-29] Dostupné na: <http://www.enviromagazin.sk/envirol_3/kriteria27.html>.
20. *The official ecolabel of the Nordic Countries*. [online]. [2019-01-10]. Dostupné na: <<https://www.nordic-ecolabel.org/the-nordic-swan-ecolabel/>>.
21. *What is FSC?*. [online]. [2019-01-09]. Dostupné na: <<https://ic.fsc.org/en/what-is-fsc>>.
22. *What We Do*. [online]. [2019-01-10]. Dostupné na: <<https://www.greenpeace.org/about/>>.
23. Zákon č. 217/2007 Z. Z. Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení zákona č. 587/2004 Z. z.
24. *ЭКОСЕРТИФИКАЦИЯ «ЛИСТОК ЖИЗНИ»*. [online]. [2019-01-12]. Dostupné na: <<http://ecounion.ru/listok-zhizni/o-programme/programma-listok-zhizni/>>.

Prílohy

Príloha č. 1: Návrh na „Oznámenie o osobitných podmienkach na udelenie národnej environmentálnej značky“

Príloha č. 2: Návrh – 3 kroky k environmentálnej značke

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Návrh na „Oznámenie
o osobitných podmienkach
na udelenie národnej environmentálnej značky“

skupina produktov

Betónové strešné krytiny

Základnou jednotkou každej strechy je strešná krytina. Strecha uzatvára budovu zhora a je vystavená priamemu pôsobeniu nepriaznivých účinkov poveternostných, chemických, biologických a mechanických vplyvov. Podieľa sa na zabezpečení požadovaného technického stavu stavby, ale zároveň ju možno vnímať ako relatívne samostatnú časť so svojou vlastnou konštrukciou.

Súčasný trh ponúka najrôznejšie strešné krytiny. Pri výbere krytiny sú veľmi dôležité najmä úžitkové parametre – mrazuvzdornosť, stálofarebnosť, geometria tvaru, odolnosť, nízka nasiakavosť, objemová hmotnosť, samočistiaca schopnosť, vzdušnosť, schopnosť odolávať agresívnemu prostrediu a náročnosť montáže. Dôležité je zohľadniť klimatické a poveternostné parametre lokality, v ktorej sa objekt nachádza, charakter okolitých stavieb, hmotnosť krytiny, kvalitu krytiny, záruku na krytinu, cenu a iné.

Tieto osobitné podmienky sú vypracované v zmysle zákona č. 469/2002 Z. z. o environmentálnom označovaní výrobkov v znení neskorších predpisov.

1. Vymedzenie skupiny produktov

Oznámenie o určení skupiny výrobkov a osobitných podmienok sa vzťahuje na betónové strešné krytiny.

2. Definície pojmov

Na účely tohto Oznámenia platia nasledujúce definície:

2.1 **Betón** – materiál vytvorený miešaním cementu, kameniva a vody s prísadami alebo vláknami alebo bez nich, ktorý získa vlastnosti hydratáciou cementu. Zatvrdnutý betón následne nadobúda vlastnosti tuhej látky.

2.2 **Cement** – je jemné mleté hydraulické spojivo, ktorý obsahuje účinné zložky, a to zlúčeniny oxidu vápenatého CaO, kremičitého SiO₂, hlinitého Al₂O₃ a železitého Fe₂O₃, prípadne iné zlúčeniny podobného typu.

2.3 **Prísada do betónu** – zložka betónu iná ako cement, kamenivo a voda. Pridáva sa do čerstvej betónovej zmesi, jednorázovo počas miešania alebo postupne, podľa predpísaného spôsobu v malom množstve v pomere k hmotnosti betónu.

2.4 **Farbivo** – je prísada určená na dosiahnutie požadovanej farebnosti betónu.

2.5 **Prísada do betónu** – práškovitá anorganická zložka, ktorá sa používa v betóne na zlepšenie určitých vlastností.

2.6 Funkčná spôsobilosť – schopnosť produktu spoľahlivo plniť účel použitia, na ktorý bol zhotovený, ak je používaný správnym predpisom

3. Základné požiadavky

Betónové strešné krytiny uvádzané na trh v Slovenskej republike musia spĺňať vymedzené požiadavky príslušných technických noriem, všeobecne záväzných predpisov v oblasti ochrany zdravia ľudí, bezpečnosti, ochrany spotrebiteľa, v oblasti uvádzania chemických látok a chemických zmesí na trh a v oblasti právnych predpisov týkajúcich sa ochrany a starostlivosti o životné prostredie, vzťahujúce sa na produkt, jeho výrobu, používanie a jeho zneškodnenie.

„Zákon č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy”

„Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy“

„Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy“

„Zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov“

„Zákon č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov“

„Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy“

„Zákon č. 67/2010 Z. z. o podmienkach uvedenia chemických látok a chemických zmesí na trh a o zmene a doplnení niektorých zákonov (chemický zákon) v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy“

„Zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy“

„Zákon č. 133/2013 Z. z. o stavebných výrobkoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 91/2016 Z. z. a zákona č. 177/2018“

„Vyhláška MDV a RR SR č. 162/2013 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam skupín stavebných výrobkov a systémy posudzovania parametrov v znení vyhlášky MDVaRR SR č. 177/2016 Z. z.“

„Zákon č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a príslušné vykonávacie predpisy“

„Nariadenie vlády SR č. 355/2006 Z. z. o ochrane zamestnancov pred rizikami súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci v znení neskorších predpisov“

„Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 305/211 z 9. Marca 2011, ktorým sa ustanovujú harmonizované podmienky uvádzania stavebných výrobkov na trh a ktorým sa ruší smernica Rady 89/106/EHS v platnom znení – konsolidovaný text zo 16.06.2014“

4. Špecifické požiadavky

4.1 Energetická náročnosť výroby 1 m³ materiálu musí byť maximálne 200 kWh. Spotrebované energie pri výrobe betónových strašných krytín sa započítavajú do energetickej náročnosti.

4.2 Pri výrobe betónových strašných krytín musí byť minimálne 5% cementu nahradených prímiesou typu II, ktorá nesmie obsahovať nebezpečné látky a musí byť zachovaná kvalita finálneho produktu.

4.3 Betónové strešné krytiny musia spĺňať klasifikačné kritéria reakcie na oheň triedy minimálne A2-s1,d0.

- 4.4 Úprava povrchu produktov musí byť z anorganického materiálu.
- 4.5 V produkte nesmie byť použité žiadne farbivo s obsahom ťažkých kovov.
- 4.6 Odpad, ktorý vznikne priamo pri výrobe produktu musí byť 100% recyklovaný na mieste výroby.
- 4.7 Sprievodná dokumentácia produktu musí obsahovať ako s produktom naložiť po skončení jeho životnosti.
- 4.8 Obalové prostriedky použité na spotrebiteľské, skupinové alebo prepravné balenie musí byť recyklovateľné alebo použiteľné viackrát. Obal z materiálu PVC je zakázaný.

5. Posudzovanie zhody

- 5.1 Splnenie základných požiadaviek sa preukazuje platnými dokladmi pre uvedenie produktu na trh a vyhlásením žiadateľa o výsledkoch environmentálneho správania sa organizácie. Pri hodnotení zhody s požiadavkami sa zohľadňuje implementácia uznávaných systémov environmentálneho manažérstva, napríklad EMAS podľa zákona č. 351/2012 Z. z. o environmentálnom overovaní a registrácii organizácii v schéme Európskej únie pre environmentálne manažérstvo a audit a o zmene a doplnení niektorých zákonov alebo podľa ISO 14001.
- 5.2 Splnenie špecifických požiadaviek podľa bodov 4.3 a 4.4 žiadateľ preukazuje protokolmi o skúškach vydanými akreditovanou osobou pre danú skupinu produktov.
- 5.3 Splnenie špecifických požiadaviek podľa bodov 4.1, 4.2, 4.5 – 4.8 žiadateľ preukazuje vyhlásením o plnení požiadavky, kartou bezpečnostných údajov alebo príslušnou technickou dokumentáciou k produktu.

6. Platnosť oznámenia

Oznámenie o osobitných podmienkach na udelenie národnej environmentálnej značky nadobúda účinnosť dňom schválenia ministrom životného prostredia a má platnosť tri roky od jeho schválenia. Jeho platnosť môže byť predĺžená na ďalšie obdobie pod odbornom posúdení platnosti špecifických požiadaviek na udeľovanie environmentálnej značky, ako

aj požiadaviek na posudzovanie ich zhody vzhľadom na rozvoj vedeckých poznatkov a vývoj na trhu a po odbornom posúdení prípadných zmien všeobecne záväzných právnych predpisov alebo technológií výroby produktu.

3 kroky k environmentálnej vhodnej značke

1.

Príprava

VYBERTE SI SKUPINU

Zo zoznamu platných skupín produktov, na ktoré sú stanovené národné a európske environmentálne kritériá, si vyberte skupinu, o ktorú máte záujem. Pozorne si prečítajte vymedzenie predmetnej skupiny, či do nej môže byť zaradený váš produkt.

Zoznam platných skupín produktov, na udelenie národnej environmentálnej značky (Oznámenia MZP SR) nájdete na: www.sazpsk.sk a environmentálnej značky EU (rozhodnutia Európskej únie) nájdete na: www.ec.europa.eu/environment/eco_label.

ENVIRONMENTÁLNE KRITÉRIA

Pozorne si preštudujte environmentálne kritériá na požadovanú skupinu produktov a príslušný Aplikatívny balík (v prípade európskych environmentálnych kritérií). Získate dostatočne vstupné informácie o stanovených požiadavkách na dokazovú dokumentáciu ku každému kritériu a to:

- druh požadovaných dokladov (vyhlásenie, protokol, karta bezpečnostných údajov...) a ich platnosť
- vykonanie požadovaných skúšok podľa predpísaných metód (prednostne sú uznávané skúšky, ktoré sú akreditované podľa ISO 17025 a overenia vykonané orgánmi akreditovanými podľa EN 45011)

2.

Podanie žiadosti

FORMULÁR

vám poskytneme naše pracovisko:



Slovenská agentúra životného prostredia
Odbor environmentálneho manažérstva
a Bazilejského dohovoru

Karloveská 2
840 00 Bratislava, P.O.Box 132
e-mail: Ormanazer@sazpsk.sk

PRÍLOHY

K žiadosti priložte kompletnú dokazovú dokumentáciu potrebnú k procesu posudzovania zhody produktu so stanovenými kritériami.

3.

Posudzovanie zhody

Do 2 mesiacov od doručenia žiadosti a dokazovú dokumentáciu SAŽP skontroluje, či je žiadosť spolu s predloženou dokumentáciou kompletná a výsledok kontroly oznámi žiadateľovi. Prípadné doplnenie dokumentácie je nutné do 6 mesiacov od oznámenia v opačnom prípade bude žiadosť o udelenie environmentálnej značky zamietnutá. Pokiaľ je dokumentácia kompletná a bola

preukázaná zhoda produktu s kritériami, žiadosť prechádza procesom schvaľovania v Komisii Dobrovoľných nástrojov environmentálnej politiky a na príslušnom orgáne. Uzavretie licenčnej zmluvy medzi príslušným orgánom a držiteľom značky oprávňuje držiteľa používať environmentálnu značku pre príslušný produkt.



